

διαβήτης

Τρίτη, 6 Σεπτεμβρίου 2016
8:36 πμ

ΣΗΜΑΣΙΑ

Έχει δυο σημασίες

1. Γεωμετρικό όργανο για μετρήσεις και τον σχεδιασμό κύκλων.
2. Ενδοκρινής Νόσος του παγκρέατος

Κν. [κουμπάσο](#) < It. Compasso

παραδόξως και αυτή η ξενική λέξη έχει και αυτή δυο σημασίες στα αγγλικά και γαλλικά.

1. Διαβήτης 2. Πυξίδα

Οι ιταλοί την πυξίδα λενε **bussola** =κουτι ακολουθώντας την ίδια τακτική σχηματισμού
πυξίδα=κυτίον, κουτι εκ πύξου , από πυξάρι

πβ. Φράση: «**Χάσαμε το μπουσουλα**» χάσαμε την πυξίδα δηλαδή τον προσανατολισμό μας. Οι
ιταλοί λενε «**ho perduto la tramontana**» κρλ **εχασα τον προσανατολισμό μου**, μτφ. «**τα
εχω χαμένα** [τα σημεία του οριζοντα] » όπως εμεις λεμε «**αποπροσανατολιστικά**»

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

Διαβήτης από το ρήμα **διαβαίνω**, διέρχομαι, περνώ, βηματίζω. από όπου και το διαβάτης, διάβαση, πουλιά μου διαβατάρικα, διαβατήριο, κλπ.

Από το It. **Con+passo**= συν+βήμα Λατινικό **COMPASSUM**

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

Ο κανόνας και ο διαβήτης ήταν τα δυο σχεδιαστικά όργανα που χρησιμοποιούσαν οι γεωμέτρεις. Η κατασκευή κάθε σχήματος έπρεπε να είναι εφικτή δια του κανόνος και του διαβήτου. Λοιπά σχεδιαστικά όργανα ήταν μη ανεγνωρισμένα.

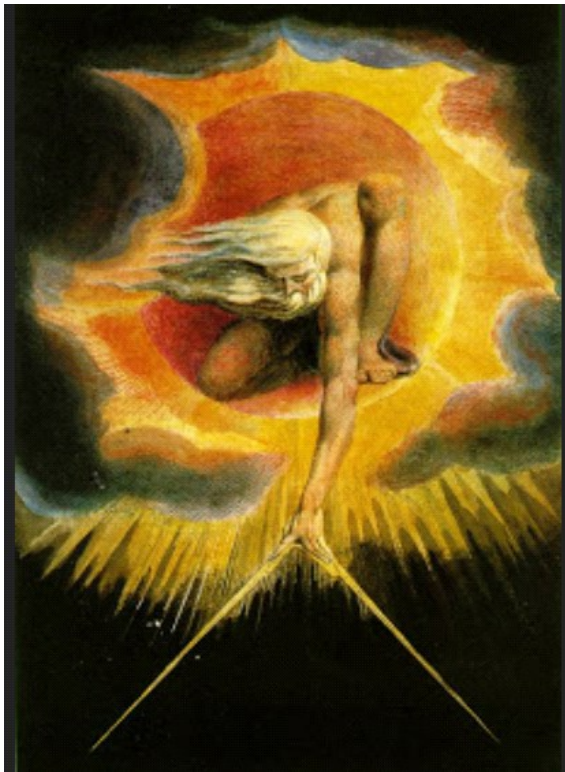
Το ντουέτο αυτών των δύο οργάνων αποτέλεσε το σύμβολο του τεκτονισμού παγκοσμίως. Το Γράμμα G = Geometria.

Κοινός Διαβήτης

Μετράει αποστάσεις πάνω στο χάρτη

Εργαλείο για την μέτρηση βήματος (πχ. πάνω στην κλίμακα μετρούμε με το διαβήτη μια απόσταση πχ. 1 μίλι, διατηρώντας σταθερό το άνοιγμα του διαβήτη τον μετακινούμε με περιφορά των σκελών εναλλάξ, σαν να περπατούμε (διαβαίνουμε> διαβήτης) , από ένα σημείο της πορείας ως ένα άλλο. Μετρώντας τον αριθμό των βημάτων βρίσκουμε την απόσταση σε μίλια)

Αει ο Θεός γεωμετρεί

Σχεδίου

Σχεδιάζει κύκλους.

Ένα από τα σκέλη του φέρει κάποιο όργανο γραφής (μολύβι, γραμμοσύρτη, rapidograph)

Μπόμπα

Διαβήτης σχεδίου για μικρούς κύκλους.

Αναγωγικός Διαβήτης Νεστλερ

Σε σχήμα ρυθμιζόμενου Χ. Διαμορφώνει τη μέτρηση της μιας πλευράς του σε μια άλλη κλίμακα. Το αποτέλεσμα εμφανίζεται από τα αντίθετα σκέλη του Χ

ΟΜΟΗΧΟ

Ο Ζαχαρώδης διαβήτης = Ενδοκρινής Νόσος του παγκρέατος

Η ονομασία προήλθε επίσης από το ρήμα «διαβαίνω», χαρακτηρίζοντας έτσι την κατάσταση κατά την οποία το νερό, που ακατάπαυστα λαμβάνει ο άρρωστος για να ικανοποιήσει το έντονο αίσθημα δίψας που έχει, “διαβαίνει”, σαν μέσα από ένα σιφώνιο αναλλοίωτο και καταλήγει στα ούρα. Μέχρι τότε ο διαβήτης είχε άλλο όνομα. Τον ονόμαζαν “Δίψα” ή “Δίψακο” από το όνομα ενός φιδιού που το δάγκωμά του προκαλούσε ακατάσχετη δίψα. Όμως οι γιατροί της αρχαιότητας δεν παρατήρησαν τη γλυκύτητα των ούρων των διαβητικών. Αυτό το πέτυχε το 1674 ο Thomas Willis και τότε για πρώτη φορά προστέθηκε το επίθετο σακχαρώδης που προσδιορίζει και συνοδεύει το ουσιαστικό διαβήτης. Από το <http://glykouli.gr>

ΠΟΙΗΣΗ

Αχ, σήκου πάνω ναύτη μας
σήκου να κουμπασάρεις.
Πκιάστε με για να σηκωθώ
και βάλτε με να κάτσω
και φέρτε μου τη χάρτα μου
τον αργυρόν κουμπάσον
να κουμπασάρω τον καιρόν*,
να βγούμε σε λιμάνι.
Θωρείτ' εκείνα τα βουνά; ...

Pasted from <http://www.stixoi.info/stixoi.php?info=Lyrics&act=details&song_id=23203>

Ο καιρός (καιρικές συνθήκες) δεν κουμπασάρεται. Καιροι όμως λεγονται τα σημεια του ανεμολογιου κουμπασαρω εδώ προσανατολιζομαι δια του κουμπασσου (πυξιδας). Η δουλεια αντιθεται στο ναυτη ποιητικη αδεια. Η διορθωση της πορειας , ο προσανατολισμος, ηταν δουλεις τωναξιωματικων του πλοιου. Χαρτες κουμπασα κλπ. Φυλασσονταν προσεκτικα και δεν ηταν ιδιοκτησια των ναυτων.